

(<https://radiostudent.si/sites/default/files/slike/2013-07-07-r%C5%A1-recenzija-ljubljanski-jazz-festival-iv-17041.jpg>)

LJUBLJANSKI JAZZ FESTIVAL 2013 IV (/GLASBA/R%C5%A1-RECENZIJA/LJUBLJANSKI- JAZZ-FESTIVAL-2013-IV)

MARKO KARLOVČEČ ([/LJUDJE/MARKO-KARLOV%C4%8DEC](https://radiostudent.si/sites/default/files/slike/2013-07-07-r%C5%A1-recenzija-ljubljanski-jazz-festival-iv-17041.jpg)) / 7. 7. 2013 - 16:15

/ RŠ RECENZIJA ([HTTPS://RADIOSTUDENT.SI/GLASBA/R%C5%A1-RECENZIJA](https://radiostudent.si/sites/default/files/slike/2013-07-07-r%C5%A1-recenzija-ljubljanski-jazz-festival-iv-17041.jpg))

Klub Cankarjevega doma, Križanke, 6. 7. 2013

Foto: Nada Žgank

Zadnji večer letošnjega glomaznega Ljubljanskega Jazz Festivala se je odvijal na različnih prizoriščih, ponudil pa je kar širok presek različnih jazza dotikajočih se glasb. Seveda je pri tako obilnem dnevu skoraj neizogibno narediti izbor in tako bo tudi v pričujoči recenziji.

Ob dvanajsti uri je v Klubu Cankarjevega doma nastopil še en premierni sestav - duet domačega kontrabasista, improvizatorja in še marsikaj drugega, Tomaža Groma, ter v

Sloveniji živečega portugalskega harfista Eduarda Raona. Njuna sopostavitev je bila kljub improvizatorskemu pedigreju vsakega posebej kar drzna, saj znotraj širokega polja improvizacijskih raziskav obstajajo številni pristopi, ki so kdaj bolj, kdaj pa manj sorodni. No, Grom in Raon sta se tega izziva lotila zavzeto in skrajno koncentrirano. V prvi polovici koncerta je bilo tako zanimivo slišati predvsem nekakšen kontrast med neizogibnim arhaičnim zvenom ubiranja harfe ter bolj surovimi, celotno telesnost kontrabasa raziskujočimi Gromovimi gestikulacijami. V najboljših trenutkih sta zmogla v zraku fascinantno pridrževati vzporedne konfiguracije plodne tenzije - tiste trenutke, o katerih glasbeniki iz krogov AMM govorijo kot o „hkratnem komentarju“. Zanimivo je bilo tudi motriti kolektivno strunarsko podstat dogajanja. Vsaj na trenutke je delovalo, kot bi bil Grom Raonova komplementarna odslikava ali pač obratno. Skriti šum in trenje, ki v ozadju generirata čiste harfine tone, sta bila pri Gromu v ospredju. Seveda pa Raon ni ostal zgolj pri tradicionalnem ubiranju harfe. S preparacijami, kot so kovinske palice, šopi žime in še kaj, je njen zvočni spekter izdatno razširjal in se v tem občasno zliil z Gromom. Manj uspela je bila njegova uporaba elektronike, oz. nekaj efekt pedalov. Še posebej rahlo banalna uporaba „delaya“ je bila povsem odveč glede na njegovo siceršnje igranje. V celoti pa je njun nastop v ozračje festivala prinesel dobrodošlo odprtost, čeprav v kakem bolj radikalnem improvizacijskem kontekstu verjetno ne bi preveč izstopal. K temu gre dodati za samo uro in naravo koncerta več kot spodoben obisk, ki priča o vedno večji in dobrodošli širini splošne festivalske publike.

Sledil jima je mlajši portugalsko-švedski duet Susane Santos Silve na trobenti ter Torbjörna Zettenberga na kontrabasu. Santos Silva je lani na festivalu že nastopila v triu Lama, tokrat pa se je predstavila v bolj svobodno-improvizacijskem kontekstu. Začela sta kleno, z močnim kontrabasovskim dromljanjem ter zanimivim teksturnim mikrotonalnim prepipovanjem trobente. Kosu, ki bi brez problemov lahko trajal tudi dlje, pa so sledili bolj razpršeni deli, v katerih smo bili deležni morda kanček šolskega raziskovanja in uporabe tega, čemur se danes tudi v akademskem okolju pravi „razširjene tehnike“. Kljub zanimivim silnicam vztrajnosti, predvsem s strani Zettenberga, je nekakšna „šolskost“ zaznamovala tudi večino nastopa. Oziroma povedano drugače - „na papirju“ bi vse skupaj lahko bilo kar v redu, a je v praksi manjkalo nekaj pomembnih, čeprav neoprijemljivih količin.

Kasneje zvečer pa smo bili v Križankah deležni zadnjega nastopa letošnjega fokusa festivala – te dni na račun bogate prezentacije že vsem znanega velikana, Petra Brötzmanna. Trio, v katerem se mu pridružujeta še starosti britanske svobodno-improvizacijske in free-jazzovske scene, kontrabasist John Edwards in bobnar Steve Noble, je predstavljal svojevrsten višek Brötzmannovega udejstvovanja tekom teh festivalskih dni. Če se vsaj nekaterim od nas kombinacije, v katerih je nastopal prve dni, niso zdele vedno najprepričljivejše, pa je začeniši s petkovim izjemnim duetom v Štihovi dvorani temperatura le še naraščala. Že od prvega skupnega udarca je bil trio preprosto neverjeten, Brotzmann pa vidno in slišno inspiriran. Njihova igra in medigra je bila kljub „fighterski“ improvizaciji, na katero prisega Brötzmann, čuječna in pozorna. Poleg kolektivnih drncev se je tudi na mikro nivoju dogajalo toliko reči, da je marsikaterega od poslušalcev dobesedno premetavalo na stolu. Noble se je izkazal kot pretanjen zvočilec, ki kljub mojstrskemu zaledju v jazzovski tradiciji drumseta nikoli ne preklopi na avtopilota ali preigrava vzorcev zaradi njih samih. Če znotraj barvitega tolkalskega šundra zraven npr. še ritmizira s činelo, ima ta enako težo kot katerikoli drugi zvok. Sicer pa je, kljub morda ne

ravno najbolj idealni lokaciji za tako glasbo, v ozračje uspel plasirati presenetljivo bogastvo bobnarskih odtentkov. Edwards pa je blestel s svojo prepoznavno močjo kontrabasovskega „attacka“ in prav tako kot Noble kljub bržečemu karakterju skupnega improvizacijskega toka uspel vtirati hrupna teksturalna cvetenja precej razkošnega ranga.

Sam Brötzmann je v tem triu nastopal kot enakovredni, čeprav težkokategorni člen. Vsi osnovni gradniki njegove izraznosti, ki smo jim lahko izdatno prisluhnili te dni, so bili seveda prisotni. A igranje je ob empatični podpori soigralcev uspel potisniti še dlje – v tista območja vihrave ekspresivne vznesenosti, ki jim je zavezan že celo kariero. Njegovi vstopi so bili enako robati kot vedno, a zaradi občasnih vznikov krhkih improvizacijskih vinjet med Edwardsom in Noblom še toliko bolj poantirani.

Koncert so zaključili z bisom, v katerem so nam še enkrat podarili mojstrsko udejanjanje ideala ognjene freejazzovske baladnosti - viharja bolečine, besa in upanja. Vidno in slišno vznihana publika pa jih je izdatno nagradila z aplavzom in vzklikanjem ter tako na najboljši način zaključila festivalsko rezidenco Brötzmanna in njegovih soborcev.

Večer se je seveda še nadaljeval, a nekje je bilo pač treba potegniti logistično mejo in za tega recenzenta je bila nekje tukaj. Ujeti začetek Infinity Quarteta Davida Murrayja je postregel z bolj straight-ahead zastavljeno godbo, a njegove korenine niso tako zelo drugačne od Brötzmanna, s katerim sta si v desetletjih njunih karier nekajkrat tudi prekrizala poti. Fantastičen saksofonski solo prve skladbe je tako jasno predočil kontinuiteto in pretočnost ekspresivnih modusov bluesovskih, jazzovskih in svobodno-improvizacijskih glasb.

54. Ljubljanski Jazz Festival je tako še enkrat izkazal širino in tudi kuratorsko pogumnost, ki ga zadnja leta vedno bolj zaznamuje. Lahko pa smo optimistični, da to velja tudi za vsaj en segment stalne festivalske publike.

AVTORJI:

[PETER BROTZMANN](#) (/USTVARJALCI/PETER-BROTZMANN)

[STEVE NOBLE](#) (/USTVARJALCI/STEVE-NOBLE)

[JOHN EDWARDS](#) (/USTVARJALCI/JOHN-EDWARDS)

[TOMAŽ GROM](#) (/USTVARJALCI/TOMA%C5%BE-GROM)

[EDOARDO RAON](#) (/USTVARJALCI/EDOARDO-RAON)

[SUSAN SANTOS SILVA](#) (/USTVARJALCI/SUSAN-SANTOS-SILVA)

[TORBJORN ZETTENBERG](#) (/USTVARJALCI/TORBJOHN-ZETTENBERG)

INSTITUCIJE:

[JAZZ FESTIVAL LJUBLJANA](#) (/INSTITUCIJE/JAZZ-FESTIVAL-LJUBLJANA)

KRAJ DOGAJANJA:

[KRIZANKE](#) (/LOKACIJE/KRI%C5%BEANKE)

[KLUB CANKARJEVEGA DOMA](#) (/LOKACIJE/KLUB-CANKARJEVEGA-DOMA)

<https://www.facebook.com/sharer.php?u=https://radiostudent.si/glasba/r%C5%A1-recenzija/ljubljanski-jazz-festival-2013-iv&t=LJUBLJANSKI JAZZ FESTIVAL 2013 IV>

<https://twitter.com/share?url=https://radiostudent.si/glasba/r%C5%A1-recenzija/ljubljanski-jazz-festival-2013-iv&via=radiostudent&text=LJUBLJANSKI JAZZ FESTIVAL 2013 IV>

<https://radiostudent.si/glasba/r%C5%A1-recenzija/podcast>